

Marknadsmissbruk

Sammanfattning

Finansutskottet behandlar i betänkandet regeringens proposition 2004/05:142 Marknadsmissbruk. Regeringen föreslår en ny lag om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument. Lagen genomför bl.a. EG-direktivet om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (marknadsmissbruksdirektivet). Syftet med marknadsmissbruksdirektivet är att säkerställa finansmarknadernas integritet i EU och höja investerarnas förtroende för dessa marknader.

Marknadsmissbruk omfattar

- insiderhandel,
- obehörigt röjande av insiderinformation och
- otillbörlig marknadspåverkan.

Regeringen föreslår att förbuden mot insiderhandel och röjande av insiderinformation ska gälla för alla som har tillgång till insiderinformation, oavsett hur och i vilken egenskap personen har fått tillgång till informationen. Det straffbara området utvidgas också genom att redan försök till insiderhandel blir straffbart, liksom oaktsamt röjande av insiderinformation. Det nya brottet otillbörlig marknadspåverkan täcker flera fall än det nuvarande otillbörlig kurspåverkan genom att brottet inte behöver begås i själva handeln utan också kan begås t.ex. genom spridande av falska rykten. En annan viktig skillnad är att det nya brottet inte kräver att gärningsmannen har haft s.k. direkt uppsåt, dvs. handlat i avsikt att otillbörligt påverka kursen. Det krävet har ofta gett upphov till bevissvårigheter för åklagarna.

Vidare föreslås att företag som ger ut analyser och investeringsförslag som är riktade till allmänheten och som gäller finansiella instrument måste se till att presentationen är saklig och rättvisande och att företaget redovisar alla eventuella intressen eller intressekonflikter som företaget kan ha med avseenden på de finansiella instrument som behandlas. Syftet med dessa regler är bl.a. att hindra att denna typ av information till allmänheten används för otillbörlig marknadspåverkan.

Regeringen föreslår vissa ändringar i lagen om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument. Förbudet mot korttidshandel ersätts med ett generellt förbud för vissa personer med insynsställning att handla med bolagets aktier under trettio dagar före varje delårsrapport.

Möjligheterna att upptäcka och beivra marknadsmissbruk föreslås ökas bl.a. på följande sätt. Alla börsbolag ska fortlöpande föra förteckningar över alla personer som arbetar för dem och som har tillgång till insiderinformation. Förteckningarna ska uppdateras så snart förhållandena ändras. Det införs också en skyldighet att rapportera misstänkta fall av marknadsmissbruk till Finansinspektionen. När en person som arbetar för ett bolag har handlat med bolagets aktier ska det alltså framgå av förteckningen om personen vid den tidpunkten hade tillgång till insiderinformation.

Den nya lagen och övriga lagförslag föreslås träda i kraft den 1 juli 2005.

Inga motioner har väckts med anledning av regeringens förslag.

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag och föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet.....	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund.....	5
Utskottets överväganden.....	7
En ny lag om marknadsmissbruk.....	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	14
Propositionen.....	14
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

En ny lag om marknadsmissbruk

Riksdagen antar de av regeringen framlagda förslagen till

1. lag om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument.
3. lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
4. lag om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,
5. lag om ändring i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet,
6. lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,
7. lag om ändring i lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:142 i denna del.

Stockholm den 19 maj 2005

På finansutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Arne Kjörnsberg (s), Mikael Odenberg (m), Carin Lundberg (s), Karin Pilsäter (fp), Sonia Karlsson (s), Kjell Nordström (s), Mats Odell (kd), Lars Bäckström (v), Agneta Ringman (s), Gunnar Axén (m), Bo Bernhardsson (s), Christer Nylander (fp), Roger Tiefensee (c), Hans Hoff (s), Tomas Högström (m), Agneta Gille (s) och Yvonne Ruwaida (mp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2004/05:142 Marknadsmisshandling föreslår regeringen att riksdagen antar regeringens förslag till bl.a. lag om straff för marknadsmisshandling vid handel med finansiella instrument. Regeringens förslag återges i *bilaga 1* och lagförslagen i *bilaga 2*.

Ingen motion har väckts i ärendet.

För att uppnå en lagteknisk samordning mellan förslagen i den här aktuella propositionen 2004/05:142 och i proposition 2004/05:144 har finansutskottet till justitieutskottet överlämnat ett lagförslag i proposition 2004/05:142, nämligen punkt 2 avseende ändring i sekretesslagen (1980:100). Denna lag är också föremål för ändringsförslag i proposition 2004/05:144 Internationell rättslig hjälp i brottmål: Tillträde till 2000 års EU-konvention m.m., som riksdagen ska besluta om senare under våren 2005 (bet. 2004/05:JuU33).

Bakgrund

Gällande regler

I dag finns reglerna om marknadsmisshandling samlade i insiderstrafflagen och lagen om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument (anmälningsskyldighetslagen). Lagarna trädde i kraft den 1 januari 2001. Den första lagstiftningen i Sverige som syftade till att motverka insiderhandel kom till i början av 1970-talet genom lagen om registrering av aktieinnehav. Den innebar en skyldighet för vissa personer att anmäla innehav av vissa aktier m.m. till Värdepapperscentralen. Ett direkt förbud mot insiderhandel infördes först år 1985. Lagstiftningen har därefter stegvis utvecklats för att motverka marknadsmisshandling. Förbudet mot insiderhandel motiveras i allmänhet med att det är viktigt med ett stort förtroende för värdepappersmarknadens funktionssätt för att kunna behålla en gynnsam utveckling av marknaden (se t.ex. prop. 1990/91:42 s. 38).

Personer med insynsställning i marknadsnoterade bolag är skyldiga att anmäla sina innehav av aktier m.m. i bolaget till ett register som är offentligt. Syftet med anmälningsskyldigheten är dels dess betydelse för kontrollen av handelsförbudets efterlevnad, dels dess avhållande effekt.

Övervakningen av att reglerna i insiderstrafflagen följs sker genom ett samarbete mellan Finansinspektionen, marknadsplatserna, värdepappersinstituterna och Ekobrottsmyndigheten.

Marknadsmisbruksdirektivet

EG-direktivet om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (marknadsmisbruksdirektivet) ersätter 1989 års insiderdirektiv. Finansmarknaderna har utvecklats och förändrats mycket sedan insiderdirektivet antogs. EU antog därför i december 2002 ett nytt direktiv om insiderhandel och marknadsmisbruk. Direktivet innebär att harmoniseringen ökar av insiderlagstiftningen inom EU och medför i flera avseenden en mer omfattande reglering än den som finns i dag. Medlemsstaternas lagstiftning visar betydande olikheter. Direktivet innebär i huvudsak en utvidgning av bestämmelserna i insiderdirektivet samt en reglering på europeisk nivå av otillbörlig marknadspåverkan. Med otillbörlig marknadspåverkan avses att en aktör bl.a. genom transaktioner, handelsorder eller informationsspridning ger falska eller vilseledande signaler till värdepappersmarknaden om tillgång, efterfrågan eller pris på finansiella instrument. Otillbörlig marknadspåverkan är således ett vidare begrepp än otillbörlig kurspåverkan enligt insiderstrafflagen och påminner närmast om brottsbalkens bestämmelser om svindleri. En annan nyhet är att direktivets räckvidd inte är begränsad till transaktioner som genomförs på en marknadsplats eller genom en yrkesmässigt verksam mellanhand, utan även omfattar direkta transaktioner mellan två parter. Däremot är direktivets räckvidd på det sättet begränsad i jämförelse med insiderstrafflagen, att direktivets bestämmelser i stort sett bara gäller aktier som är godkända för handel på en reglerad marknad och instrument som är relaterade till sådana aktier. Förbudet i direktivet gäller såväl fysiska som juridiska personer.

Utöver definitioner och förbud innehåller direktivet även bestämmelser som syftar till att förebygga marknadsmisbruk samt att underlätta upptäckt och utredning av sådant missbruk. Bland dessa bestämmelser kan nämnas en skyldighet för emittenter av finansiella instrument att så snabbt som möjligt offentliggöra insiderinformation, liksom en skyldighet för personer som yrkesmässigt utför transaktioner med finansiella instrument att anmäla misstankar om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan till den behöriga myndigheten. Direktivet innehåller vidare bestämmelser om skyldighet för personer i ledande ställning att anmäla vissa innehav av finansiella instrument och om offentliggörande av anmäld information.

Varje medlemsstat ska utse en central behörig administrativ myndighet som är ansvarig för att se till att bestämmelser som antas enligt direktivet efterlevs.

Utskottets överväganden

En ny lag om marknadsmissbruk

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om bl.a. en ny lag om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument. Det innebär bl.a. att förbuden mot insiderhandel och röjande av insiderinformation ska gälla för alla som har tillgång till insiderinformation, oavsett hur och i vilken egenskap personen har fått tillgång till informationen. Det straffbara området utvidgas också genom att redan försök till insiderhandel blir straffbart.

Finansutskottet tillstyrker också att företag som ger investeringsförslag till allmänheten och som gäller finansiella instrument måste se till att presentationen är saklig och rättvisande. Utskottet tillstyrker vidare förslaget att förbudet mot korttidshandel ersätts med ett generellt förbud för vissa personer med insynsställning att handla med bolagets aktier under trettio dagar före varje delårsrapport. Utskottet tillstyrker att lagförslagen ska träda i kraft den 1 juli 2005. Förslaget innebär att EG-direktivet om marknadsmissbruk införlivas i svensk lagstiftning.

Propositionen

En ny lag om marknadsmissbruk

Regeringen föreslår att de nya bestämmelserna om straff för marknadsmissbruk tas in i en ny lag som ersätter gällande insiderstrafflag.

Regeringen anför bl.a. att de nya reglerna om insiderbrotten och otillbörlig marknadspåverkan inte innebär några radikala förändringar. Den uppläggning av lagtexten som regeringen har funnit lämpligast innebär att de flesta av paragraferna i insiderstrafflagen ändras och att alla ändrade paragrafer får ny beteckning. Regeringen föreslår därför mer av praktiska skäl, i stället för ändringar i insiderstrafflagen, en ny lag om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument.

Personkretsar

Regeringen föreslår att nuvarande reglering som innebär att insiderstrafflagens uppdelning i personkretsar tas bort. Förbudet att handla själv eller råda andra föreslår regeringen i stället ska omfatta alla som förfogar över insiderinformation, oavsett i vilken egenskap och på vilket sätt de har fått del av informationen

Regeringen anför att de personer som kan fällas till ansvar för insiderbrott i dag är uppdelade i tre olika personkretsar i insiderstrafflagen. Enligt marknadsmissbruksdirektivet ska den som förfogar över insiderinformation som t.ex. ledande befattningshavare och anställd förbjudas att utnyttja insiderinformationen vid handel med finansiella instrument. Denna grupp brukar i Sverige kallas den första personkretsen och finns tillsammans med den andra personkretsen, aktieägare som förfogar över insiderinformation, reglerad i insiderstrafflagen. Av marknadsmissbruksdirektivet framgår att samma förbud ska tillämpas på andra personer som har insiderinformation när dessa insett eller bort inse att det var fråga om insiderinformation. I Sverige finns motsvarande bestämmelse i 3 § insiderstrafflagen, och denna grupp brukar kallas den tredje personkretsen. Regeringen anför vidare att kretsen av personer som omfattas av de olika förbuden i insiderlagstiftningen successivt har utvidgats. Tiden är nu enligt regeringen mogen att slå fast som en generell princip att ingen får handla på insiderinformation. Regeringen föreslår därför att uppdelningen i personkretsar avskaffas och att reglerna omfattar var och en som har insiderinformation.

Att utnyttja insiderinformation

Regeringen föreslår att nuvarande formulering av förbudet mot insiderhandel behålls med det tillägget att den som har insiderinformation som består i vetskap om egen brottslig verksamhet ska omfattas av bestämmelserna.

Regeringen anser således att dagens utformning av förbudet mot insiderhandel bör behållas och att den som "får" insiderinformation ska omfattas av bestämmelsen. Regeringen anför att avsikten med marknadsmissbruksdirektivet är att även vetskap om egen brottslig verksamhet ska omfattas av förbudet att utnyttja insiderinformation för att handla med finansiella instrument. Det bör därför enligt regeringen göras ett tillägg i lagen med innebörden att bestämmelserna även ska omfatta den som har insiderinformation som består i vetskap om egen brottslig verksamhet.

Vårdslöst insiderförfarande

Regeringen föreslår att ansvar för vårdslöst insiderförfarande ska inträda redan vid oaktsamhet. Regeringen anför att enligt gällande insiderdirektiv skulle medlemsstaterna föreskriva bl.a. förbud att handla och råda för den som "med full insikt i förhållandena" förfogade över insiderinformation. Utgångspunkten i marknadsmissbruksdirektivet är enligt regeringen att förbudet ska gälla den som "insett eller borde ha insett" att den information som innehas är insiderinformation. Det innebär enligt regeringens tolkning att vid bedömningen av vad någon insett eller borde ha insett ska hänsyn tas till vad en normal och förnuftig person skulle ha insett eller borde ha insett med hänsyn till omständigheterna.

Regeringen föreslår – således för att bestämmelserna ska vara förenliga med direktivet och dess skärpning av synen på insiderhandel – att reglerna ändras så att straffbarhet inträder redan vid oaktsamhet med avseende på att det varit fråga om insiderinformation. Regeringen anför att samhällets attityd mot förfaranden som har inslag av marknadsmissbruk har skärpts.

Försöksbrott

Regeringen föreslår att straffansvar införs för försök till insiderbrott och grovt insiderbrott. Regeringen anför som skäl att enligt marknadsmissbruksdirektivet ska även försök att förvärva och avyttra finansiella instrument med utnyttjande av insiderinformation förbjudas. Försök till insiderbrott har hittills inte varit straffbart i Sverige.

Röjandeförbudet

Regeringen föreslår att röjandeförbudet ska omfatta alla som uppsåtligen röjer information som han eller hon inser eller borde inse är insiderinformation utom i de fall då röjandet sker som ett normalt led i fullgörande av tjänst, verksamhet eller åliggande.

När bestämmelsen om röjandeförbudet infördes ansågs det vara för omfattande att införa ett generellt förbud (se prop. 1999/2000:109 s. 56). Regeringen föreslår nu för att den svenska bestämmelsen om obehörigt röjande av insiderinformation ska vara förenlig med direktivet att den kompletteras så att dels alla som har tillgång till insiderinformation omfattas, dels straffbarhet inträder redan när en person insett eller bort inse att det är fråga om insiderinformation.

Förbudet mot otillbörlig marknadspåverkan

Regeringen föreslår att ett nytt brott, otillbörlig marknadspåverkan, ersätter brottet otillbörlig kurspåverkan och kan begås genom vilseledande order och transaktioner eller på andra sätt, t.ex. genom spridande av falsk eller vilseledande information.

Regeringen föreslår vidare att för otillbörlig marknadspåverkan ska också den dömas som vid handel på värdepappersmarknaden eller annars förfar på ett sätt som han eller hon borde inse är ägnat att påverka marknadspris m.m.

Regeringen anför som skäl att det straffbara området enligt nuvarande bestämmelse om otillbörlig kurspåverkan behöver utvidgas till att omfatta även åtgärder som vidtas utanför värdepappersmarknaden men som får inverkan där – t.ex. spridande av medvetet missvisande investeringsrekommendationer – för att bestämmelsen ska överensstämma med marknadsmissbruksdirektivet. Regeringen anför vidare att det nuvarande kravet på avsikt bör tas bort eftersom marknadsmissbruksdirektivet kräver ingripande vid oaktsamhet i viss utsträckning. Den som påverkar kursen fast han eller hon inser eller borde inse att agerandet sänder vilseledande signaler till markna-

den, kan dömas för otillbörlig marknadspåverkan även om det yttersta syftet med hans eller hennes agerande är ett annat. Med otillbörlighet får enligt regeringen förstås sådana förfaranden som inte har något legitimt syfte och som är vilseledande eller kursmanipulativa.

Offentliggörande av insiderinformation

Regeringen föreslår att emittenternas löpande informationsplikt inträder redan då en ansökan om inregistrering eller notering lämnats in till en börs eller auktoriserad marknadsplats. En skyldighet för börser och auktoriserade marknadsplatser att vägra inregistrering eller notering vid allvarliga överträdelser införs till följd av detta.

Regeringen föreslår vidare att röjande av kursrelevant information till utomstående medför skyldighet att offentliggöra informationen, om inte mottagaren har tystnadsplikt.

Rapporteringskyldighet

Regeringen föreslår att värdepappersinstitut, börser och auktoriserade marknadsplatser snarast ska rapportera till Finansinspektionen om det kan antas att en transaktion utgör eller har samband med insiderbrott eller otillbörlig marknadspåverkan. Regeringen föreslår vidare att Finansinspektionen snarast ska överlämna informationen till åklagare. Ett företag som har lämnat sådan information får inte röja för kunden eller någon utomstående att så har skett. Regeringen föreslår också att den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet åsidosätter rapporteringskyldigheten eller bryter mot meddelarförbudet döms till böter.

Regeringen anför att förslagen överensstämmer med bestämmelser i marknadsmissbruksdirektivet. Medlemsstaterna ska t.ex. föreskriva att varje person som yrkesmässigt utför transaktioner med finansiella instrument utan dröjsmål ska meddela den behöriga myndigheten om personen har skäl att misstänka att en transaktion utgör insiderhandel eller otillbörlig marknadspåverkan. Rapportering ska göras utan dröjsmål när uppgiftslämnaren har blivit medveten om att det finns rimliga skäl för misstanke om insiderhandel eller otillbörlig marknadspåverkan.

I likhet med penningtvättsbestämmelserna bör enligt regeringen ansvaret för rapporteringskyldigheten åvila företaget (se prop. 1998/99:19 s. 62 f.). Skyldigheten enligt penningtvättsbestämmelserna är straffsanktionerad, och straffansvaret är begränsat så att det i enlighet med principerna om företagaransvar träffar personer i ledande ställning och personer som ansvaret delegerats till. Regeringen bedömer att detsamma bör gälla rapporteringskyldigheten avseende insiderbrott och otillbörlig marknadspåverkan.

Bestämmelser om investeringsrekommendationer

Regeringen föreslår att den som yrkesmässigt utarbetar investeringsrekommendationer avsedda för spridning till allmänheten ska ange vem som står bakom en rekommendation, presentera informationen sakligt samt uppge intressen och intressekonflikter som är ägnade att påverka förtroendet för rekommendationen. Den som yrkesmässigt sprider sådana rekommendationer som utarbetats av någon annan ska uppge sig som spridare av en rekommendation, redovisa gjorda ändringar samt se till att kraven som primärt ställs på den som utarbetar rekommendationen är uppfyllda.

Bestämmelser om detta föreslår regeringen ska införas i lagen om handel med finansiella instrument.

Förteckning över personer med tillgång till insiderinformation

Regeringen föreslår att i lagen om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument ska införas bestämmelser om att svenska aktiebolag som gett ut fondpapper

- som noterats vid en börs eller auktoriserad marknadsplats eller
- som är föremål för handel på en reglerad marknad i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller
- för vilka en ansökan om sådan notering eller upptagande till handel har lämnats in,

fortlöpande ska föra förteckning över fysiska personer som på grund av anställning eller uppdrag arbetar för bolaget och som har tillgång till insiderinformation som rör bolaget.

Regeringen anför att bestämmelsen är ny, och enligt marknadsmissbruksdirektivet ska det finnas en bestämmelse som bl.a. innebär att det ska upprättas förteckningar över personer som har tillgång till insiderinformation. Förteckningen ska ange vem som har tillgång till insiderinformation, vilken information det är fråga om och när personen fick tillgång till informationen. Det ska vara fråga om insiderinformation avseende av bolaget utgivna finansiella instrument. I många fall kan insiderinformation om ett annat bolags instrument också vara insiderinformation om det egna bolagets instrument. En större affär mellan två bolag kan vara insiderinformation avseende båda bolagens aktier, och detsamma gäller planer på ett offentligt erbjudande om uppköp som är känt hos både det uppköpande bolaget och målbolaget.

En annan typisk situation där skyldigheten att föra förteckning blir aktuell är inför bokslutskommunikéer och delårsrapporter där chefer för ett företags olika avdelningar eller lokala anläggningar har information om sin egen enhets del i den kommande rapporten, andra ledande befattningshavare, informationsavdelningen och redovisningspersonal har kanske kunskap om rapporten i dess helhet. Samtliga dessa ska då tas med i förteckningen.

Förteckningen ska uppdateras så snart förhållandena ändras. Personer som förs in i förteckningen ska underrättas om vad detta innebär. De ska t.ex. informeras om förbudet mot att handla med de finansiella instrument som informationen avser samt förbudet mot att röja informationen. Skyldigheten att informera de berörda personerna är sanktionerad med en avgift.

Regeringen gör den bedömningen att bestämmelsen får både en preventiv verkan, åtminstone för dem som upptagits i förteckningen, och underlättar utredningen av misstänkt insiderhandel.

Bolag som omfattas

Regeringen föreslår att det som föreskrivs om aktiemarknadsbolag i lagen om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument också ska tillämpas på svenska aktiebolag som gett ut aktier som är föremål för handel på en reglerad marknad i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Det som föreskrivs om fysiska personer som har insynsställning i aktiemarknadsbolag ska också tillämpas på fysiska personer som har insynsställning i sådana bolag som ska jämföras med aktiemarknadsbolag

Korttidshandelsförbudet

Regeringen föreslår att vissa personer som har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag inför en ordinarie delårsrapport inte får handla med aktier i bolaget under trettio dagar innan rapporten offentliggörs, dagen för offentliggörandet inkluderad.

Regeringen anför att nuvarande bestämmelser om korttidshandelsförbudet allmänt har uppfattats som svårtolkat och relativt lätt att kringgå. I marknadsmissbruksdirektivet finns inte någon motsvarande bestämmelse. Regeringen anser dock att nuvarande reglering som innebär en inskränkning i ledande befattningshavares möjligheter att handla med bolagets aktier bör behållas. En ny regel bör enligt regeringen utformas på det sättet att den är effektivare och lättare att tillämpa. Ett alternativ till dagens korttidshandelsförbud är ett mer generellt förbud att handla med bolagets aktier under vissa perioder. En naturlig utgångspunkt för en sådan regel är bolagens rapporteringstillfällen. Det innebär att ledande befattningshavare kommer att vara förhindrade att göra affärer med aktier i bolaget under de perioder då dessa typiskt sett kan ha tillgång till insiderinformation.

Ikraftträdande

Regeringen föreslår att den nya lagen om marknadsmissbruk och övriga lagförslag ska träda i kraft den 1 juli 2005.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att EG-direktivet om marknadsmissbruk bör införlivas i svensk rätt och tillstyrker därför regeringens förslag om bl.a. en ny lag om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument. Utskottet konstaterar att marknadsmissbruksdirektivet enligt direktivets bestämmelser skulle ha införlivats senast den 12 oktober 2004. Utskottet tillstyrker att lagförslagen i enlighet med regeringens förslag ska träda i kraft den 1 juli 2005.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2004/05:142 Marknadssmissbruk:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om straff för marknadssmissbruk vid handel med finansiella instrument,
3. lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
4. lag om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,
5. lag om ändring i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet,
6. lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,
7. lag om ändring i lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2.1 Förslag till lag om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Definitioner

1 § I denna lag förstås med

1. *insiderinformation*: information om en icke offentliggjord eller inte allmänt känd omständighet som är ägnad att väsentligt påverka priset på finansiella instrument,

2. *handel på värdepappersmarknaden*: handel på börs eller någon annan organiserad marknadsplats eller handel med eller genom någon som yrkesmässigt bedriver sådan verksamhet som avses i 1 kap. 3 § första stycket lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

3. *finansiellt instrument*: fondpapper och annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

4. *fondpapper*: aktie och obligation samt sådana andra delägarätter eller fordringsrätter som är utgivna för allmän omsättning, fondandel och aktieägares rätt gentemot den som för hans eller hennes räkning förvarar aktiebrev i ett utländskt bolag (depåbevis).

Insiderbrotten

2 § Den som får insiderinformation och som för egen eller någon annans räkning, genom handel på värdepappersmarknaden, förvarar eller avyttrar sådana finansiella instrument som informationen rör döms för *insiderbrott* till fängelse i högst två år. Detsamma skall gälla den som får insiderinformation och som med råd eller på annat sådant sätt föranleder någon annan att förvärva eller avyttra finansiella instrument som informationen rör genom handel på värdepappersmarknaden.

Är brott som avses i första stycket ringa, döms för *insiderförseelse* till böter eller fängelse i högst sex månader. Är brottet med hänsyn till affärens omfattning och övriga omständigheter grovt, döms för *grovt insiderbrott* till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år.

Första och andra styckena tillämpas också på den som har insiderinformation som består i vetskap om egen brottslig verksamhet.

3 § Den som av oaktsamhet begår en gärning som avses i 2 § döms för *vårdslöst insiderförfarande* till böter eller fängelse i högst ett år. Om gärningen är ringa, döms inte till ansvar.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG av den 28 januari 2003 om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (marknadsmissbruk) (EUT L 96, 12.4.2003, s. 16, Celex 32003L0006).

4 § För försök till insiderbrott och grovt insiderbrott döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

5 § Trots bestämmelserna i 2–4 §§ får

1. befattningshavare hos företag som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3, 3 c eller 3 d § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse fullgöra uppdrag som lämnats företaget att förvärva eller avyttra finansiella instrument samt, utan användande av insiderinformation, fullgöra verksamhet som följer av avtal om att upprätthålla en marknad i ett eller flera finansiella instrument eller att fullgöra uppdrag om rådgivning eller förvaltning,

2. finansiellt instrument förvärvas när insiderinformationen är ägnad att sänka priset på instrumentet och avyttras när informationen är ägnad att höja priset på instrumentet,

3. uppgifter fullgörs som någon har på grund av vad som föreskrivits i lag eller annan författning,

4. aktier i ett aktiebolag eller ett europabolag förvärvas för en fysisk eller juridisk persons räkning, om insiderinformationen endast utgörs av information om en åtgärd som syftar till och är ägnad att leda till ett offentligt erbjudande av den personen till en vidare krets om förvärv av aktier i bolaget,

5. den som innehar en option som har ett ekonomiskt värde vid löptidens slut avyttra optionen eller utnyttja den enligt dess villkor,

6. den som utfärdar en option i samband med lösen avyttra eller förvärva den underliggande tillgång som optionen avser,

7. ingångna terminskontrakt fullgörs på slutdagen,

8. den som innehar en tilldelad emissionsrätt eller inlösenrätt som har ett ekonomiskt värde avyttra rätten eller utnyttja den enligt dess villkor,

9. andra finansiella instrument än aktier förvärvas eller avyttras, om förvärvet eller avyttringen sker utan att insiderinformation används.

Det som föreskrivs om aktie i första stycket 4 och 9 skall också tillämpas på aktierelaterade finansiella instrument såsom teckningsrätt, interimisbevis, optionsbevis, konvertibelt skuldebrev, skuldebrev förenat med optionsrätt till nyteckning, vinstandelsbevis, aktieoption och aktietermin.

6 § Bestämmelserna i 2–5 §§ skall även tillämpas på förfaranden enligt dessa bestämmelser som inte utgör eller föranleder handel på värdepappersmarknaden, om förfarandena avser finansiella instrument

1. som är godkända för handel på en reglerad marknad i en medlemsstat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

2. för vilka en ansökan om godkännande enligt 1 har lämnats in, eller

3. vilkas värde är beroende av ett finansiellt instrument enligt 1 eller 2.

7 § Den som uppsåtligen röjer information som han eller hon inser eller borde inse är insiderinformation döms, utom i de fall då röjandet sker som ett normalt led i fullgörande av tjänst, verksamhet eller åliggande, för *obehörigt röjande av insiderinformation* till böter eller fängelse i högst ett år.

Om informationen blir allmänt känd samtidigt med att den röjs, döms inte till ansvar.

Otillbörlig marknadspåverkan

8 § Den som vid handel på värdepappersmarknaden eller annars förfar på ett sätt som han eller hon inser är ägnat att otillbörligen påverka marknadspriset eller andra villkor för handeln med finansiella instrument eller på annat sätt vilseleda köpare eller säljare av sådana instrument, döms för *otillbörlig marknadspåverkan* till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader. Är brottet med hänsyn till omfattningen av marknadspåverkan eller övriga omständigheter att anse som grovt, skall dömas till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år.

För otillbörlig marknadspåverkan döms också den som vid handel på värdepappersmarknaden eller annars förfar på ett sätt som han eller hon borde inse är ägnat att påverka eller vilseleda på sätt som anges i första stycket. I dessa fall döms till böter eller fängelse i högst ett år. Om gärningen är ringa döms inte till ansvar.

Undantag

9 § Bestämmelserna i 2–8 §§ skall inte tillämpas på handel med egna aktier i återköpsprogram eller på stabilisering av finansiella instrument, förutsatt att handeln utförs i enlighet med förordningen (EG) nr 2273/2003 av den 22 december 2003 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG när det gäller undantag för återköpsprogram och stabilisering av finansiella instrument².

Rapporteringskyldighet

10 § Värdepappersinstitut enligt lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, börser och auktoriserade marknadsplatser enligt lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet samt kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse skall snarast rapportera till Finansinspektionen, om det kan antas att en transaktion utgör eller har samband med insiderbrott eller otillbörlig marknadspåverkan. Inspektionen skall snarast överlämna uppgifterna till åklagare.

11 § Ett företag som har rapporterat enligt 10 § får inte röja för kunden eller någon utomstående att rapportering har skett. Detsamma gäller ledamöterna i företagets styrelse och företagets anställda.

12 § Ett företag som har rapporterat enligt 10 § får inte göras ansvarigt för att ha åsidosatt någon tystnadsplikt, om företaget hade anledning att räkna med att rapportering borde ske. Detsamma gäller en

² EUT L 336, 23.12.2003, s. 33 (Celex 32003R2273).

styrelseledamot eller en anställd som har lämnat uppgifter för företagets räkning.

13 § Till böter döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet åsidosätter rapporteringsskyldigheten enligt 10 § eller bryter mot meddelandeförbudet i 11 §.

Gemensam bestämmelse

14 § Ansvar enligt denna lag skall inte dömas ut vid affärer som genomförs för Sveriges riksbanks eller Riksgäldskontorets räkning.

Bestämmelserna i denna lag tillämpas inte heller i den utsträckning det skulle strida mot bestämmelserna om tryck- och yttrandefrihet i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.

Förverkande

15 § Utbyte av brott enligt 2–8 §§ skall förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

Tillsynsåtgärder m.m.

16 § Finansinspektionen övervakar att denna lag följs.

I 6 kap. 1 a § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument finns bestämmelser om rätt för Finansinspektionen att få de uppgifter som inspektionen behöver för att fullgöra sin övervakning.

17 § Finansinspektionen skall i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med utländska behöriga myndigheter i den utsträckning som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG av den 28 januari 2003 om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (marknadsmisbruk)³.

18 § Finansinspektionen skall fortlöpande bedöma om den praxis som tillämpas vid handel på börser och auktoriserade marknadsplatser är godtagbar och offentliggöra sina beslut om godtagande av praxis.

19 § Finansinspektionen skall anmäla till åklagare när det finns anledning att anta att ett brott enligt denna lag har begåtts.

20 § För att bekosta Finansinspektionens övervakning enligt denna lag skall de institut som står under inspektionens tillsyn betala årliga avgifter. Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

2. Genom lagen upphävs insiderstrafflagen (2000:1086).

³ EUT L 96, 12.4.2003, s. 16 (Celex 32003L0006).

3. I fråga om gärningar som har företagits före ikraftträdandet tillämpas insiderstrafflagen. Om en bedömning enligt den nya lagen leder till frihet från straff eller till lindrigare straff, tillämpas dock den lagen.

4. Rapporteringsskyldigheten enligt 10 § omfattar inte transaktioner som har skett före ikraftträdandet.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument²

dels att 4 kap. 6 § samt 6 kap. 1 a och 3 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall föras in en ny paragraf, 1 kap. 3 §, och ett nytt kapitel, 5 a kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

Bestämmelserna i denna lag tillämpas inte i den utsträckning det skulle strida mot bestämmelserna om tryck- och yttrandefrihet i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.

4 kap.

6 §³

Ett svenskt aktiebolag som förvärvar eller överlåter egna aktier skall anmäla förvärvet eller överlåtelsen till svensk börs eller auktoriserad marknadsplats där aktierna är noterade. *Uppgifter om förvärvet eller överlåtelsen skall offentliggöras i den omfattning och på det sätt regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen föreskriver.*

Ett svenskt aktiebolag som förvärvar eller överlåter egna aktier skall anmäla förvärvet eller överlåtelsen till svensk börs eller auktoriserad marknadsplats där aktierna är noterade. *Om handeln sker i återköpsprogram enligt förordningen (EG) nr 2273/2003 av den 22 december 2003 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG när det gäller undantag för återköpsprogram och stabilisering av finansiella instrument, skall anmälan i stället göras till Finansinspektionen⁴.*

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela föreskrifter om i vilken omfattning och på vilket sätt uppgifter om förvärvet eller överlåtelsen skall

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG av den 28 januari 2003 om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (marknadsmissbruk) (EUT L 96, 12.4.2003, s. 16, Celex 32003L0006).

² Lagen omtryckt 1992:558.

³ Senaste lydelse 2000:70.

⁴ EUT L 336, 23.12.2003, s. 33 (Celex 32003R2273).

offentliggöras samt om hur skyldigheten att anmäla förvärv och överlåtelser till Finansinspektionen skall fullgöras.

Föreslagen lydelse

5 a kap. Investeringsrekommendationer

1 § Den som yrkesmässigt utarbetar information med direkta eller indirekta rekommendationer om investeringar i finansiella instrument som anges i 6 § lagen (2005:000) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument, skall ange vem som står bakom en rekommendation, presentera informationen sakligt och uppge sådana egna intressen eller intressekonflikter som är eller kan vara ägnade att minska förtroendet för rekommendationen.

2 § Den som yrkesmässigt sprider sådan information som avses i 1 § och som utarbetats av någon annan skall uppge sig som spridare av rekommendationen, redovisa ändringar som gjorts i denna samt se till att informationen uppfyller de krav som ställs i 1 §.

3 § Bestämmelserna i 1 och 2 §§ gäller bara om informationen är avsedd för spridning till allmänheten.

4 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela föreskrifter om information enligt 1 och 2 §§.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.
1 a §⁵

För övervakningen av efterlevnaden av bestämmelserna i denna lag, lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet och *insiderstrafflagen (2000:1086), har Finansinspektionen rätt att få de uppgifter som den behöver för sin tillsyn från*

1. ett aktiebolag eller annan juridisk person vars finansiella instrument tillsynen gäller,

2. en juridisk person som lämnat offentligt erbjudande om aktieförvärv,

3. moderföretag eller annan större ägare till sådant aktiebolag

För övervakningen av efterlevnaden av bestämmelserna i denna lag, lagen (1991:981) om värdepappersrörelse, lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, *lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument och lagen (2005:000) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument får Finansinspektionen för sin tillsyn anmoda*

1. ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat,

2. den som förväntas kunna

⁵ Senaste lydelse 2000:1094.

eller sådan annan juridisk person som avses i 1 och 2,

4. annan förvaltningsmyndighet,

5. börs, auktoriserad marknadsplats eller clearingorganisation enligt 1 kap. 4 § lagen om börs- och clearingverksamhet,

6. börsmedlem eller clearingmedlem enligt 1 kap. 4 § lagen om börs- och clearingverksamhet eller kontoförande institut enligt 3 kap. 1 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,

7. den som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3, 3 c eller 3 d § lagen om värdepappersrörelse.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om hur uppgiftsskyldigheten skall fullgöras.

3 §⁶

Finansinspektionen får vid vite förelägga någon att göra rättelse om han inte fullgör skyldigheten att

1. upprätta och till Finansinspektionen lämna in prospekt enligt bestämmelserna i 2 kap.,

2. göra anmälan till aktiebolag och till börs eller auktoriserad marknadsplats enligt 4 kap. 1 §,

3. offentliggöra uppgifterna i en anmälan enligt 4 kap. 4 §,

4. lämna uppgifter enligt 6 kap. 1 a § 1–3 eller 5–7.

4. följa bestämmelserna i 5 a kap. 1–3 §§ eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 a kap. 4 §,

5. följa en anmodan enligt 6 kap. 1 a §.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

⁶ Senaste lydelse 2000:1094.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 10 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap. 10 §¹

Om ett svenskt värdepappersinstitut organiserar handel i finansiella instrument skall institutet övervaka handeln och kursbildningen och se till att handeln inte sker i strid med *insiderstrafflagen (2000:1086)*, andra författningar eller god sed på värdepappersmarknaden.

Om ett svenskt värdepappersinstitut organiserar handel i finansiella instrument skall institutet övervaka handeln och kursbildningen och se till att handeln inte sker i strid med *lagen (2005:000) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument*, andra författningar eller god sed på värdepappersmarknaden.

Första stycket gäller inte om övervakning sker enligt 4 kap. 2 § andra stycket eller 7 kap. 2 § första stycket lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om övervakningen av handeln och kursbildningen vid ett värdepappersinstitut.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

¹ Senaste lydelse 2000:1095.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet

dels att 5 kap. 3 och 4 §§, 6 kap. 2 § samt 12 kap. 2 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall föras in tre nya paragrafer, 5 kap. 3 a § samt 6 kap. 3 och 4 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §²

Den som har gett ut fondpapper som har inregistrerats vid en börs skall

Den som har gett ut fondpapper som har inregistrerats vid en börs eller för vilka ansökan om inregistrering har lämnats in skall

1. fortlöpande informera börsen om sin verksamhet,
2. i övrigt lämna börsen de upplysningar som den behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter enligt denna lag och andra författningar samt

3. offentliggöra de upplysningar om verksamheten och fondpapperen som är av betydelse för bedömning av kursvärdet på fondpapperen.

Om ett företag som har ett kvalificerat innehav i en börs har gett ut fondpapper som har inregistrerats vid börsen, skall börsen omedelbart vidarebefordra information enligt första stycket till Finansinspektionen.

3 a §

En utgivare av fondpapper får skjuta upp offentliggörandet av information som avses i 3 § första stycket 3, om det finns godtagbara skäl, allmänheten inte riskerar att vilseledas och utgivaren kan säkerställa att informationen inte röjs.

Om utgivaren eller någon som handlar för utgivarens räkning lämnar ut information som avses i 3 § första stycket 3, skall informationen omedelbart överlämnas till börsen samt offentliggöras, såvida inte mottagaren av informationen omfattas av tystnadsplikt enligt lag eller avtal.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG av den 28 januari 2003 om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (marknadsmisbruk) (EUT L 96, 12.4.2003, s. 16, Celex 32003L0006).

² Senaste lydelse 1998:261.

4 §

En börs skall besluta om avregistrering av fondpapper, om utgivaren begär det eller om *han* allvarligt åsidosätter sina förpliktelser enligt lag eller någon annan författning. Avregistrering skall *ej* ske om det är olämpligt från allmän synpunkt.

Avregistrering får inte beslutas utan att utgivaren har fått tillfälle att yttra sig över det som har tillförts ärendet genom någon annan än *honom* själv, om inte detta är uppenbart obehövt eller beslutet inte kan uppskjutas.

Beslut om avregistrering skall offentliggöras omedelbart.

En börs skall avslå en begäran om inregistrering eller besluta om avregistrering av fondpapper, om utgivaren allvarligt åsidosätter sina förpliktelser enligt lag eller någon annan författning. Avregistrering skall även ske på begäran av utgivaren. Om det är olämpligt från allmän synpunkt, skall avregistrering inte ske.

Avregistrering får inte beslutas utan att utgivaren har fått tillfälle att yttra sig över det som har tillförts ärendet genom någon annan än *utgivaren* själv, om inte detta är uppenbart obehövt eller beslutet inte kan uppskjutas.

6 kap.

2 §³

Den som har gett ut fondpapper som har noterats med stöd av 1 § skall

1. fortlöpande informera börsen om sin verksamhet,
2. i övrigt lämna börsen de upplysningar som den behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter enligt denna lag och andra författningar samt
3. offentliggöra de upplysningar om verksamheten och fondpapperen som är av betydelse för bedömning av kursvärdet på fondpapperen.

Om ett företag som har ett kvalificerat innehav i en börs har gett ut fondpapper som har noterats vid börsen, skall börsen omedelbart vidarebefordra information enligt första stycket till Finansinspektionen.

3 §

En utgivare av fondpapper får skjuta upp offentliggörandet av information som avses i 2 § första stycket 3, om det finns godtagbara skäl, allmänheten inte riskerar att vilseledas och utgivaren kan säkerställa att informationen inte röjs.

Om utgivaren eller någon som handlar för utgivarens räkning lämnar ut information som avses i 2 § första stycket 3, skall informa-

³ Senaste lydelse 1998:261.

tionen omedelbart överlämnas till börsen samt offentliggöras, såvida inte mottagaren av informationen omfattas av tystnadsplikt enligt lag eller avtal.

4 §

En börs skall avslå en begäran om notering eller besluta om avnotering av fondpapper, om utgivaren av fondpapperen allvarligt åsidosätter sin informationsplikt enligt 2 eller 3 §. Om det är olämpligt från allmän synpunkt, skall avnotering inte ske.

Avnotering får inte beslutas utan att utgivaren har fått tillfälle att yttra sig över det som har tillförts ärendet genom någon annan än utgivaren själv, om inte detta är uppenbart obehövt eller beslutet inte kan uppskjutas.

Beslut om avnotering skall offentliggöras omedelbart.

12 kap.

2 §

Den som är missnöjd med ett beslut av en börs att avslå en ansökan om inregistrering av fondpapper eller att avregistrera fondpapper kan väcka talan mot börsen vid allmän domstol inom tre månader från den dag då beslutet meddelades. Om talan inte väcks inom denna tid är rätten till talan förlorad.

Den som är missnöjd med ett beslut av en börs att avslå en ansökan om inregistrering av fondpapper eller att avregistrera fondpapper kan väcka talan mot börsen vid allmän domstol inom tre månader från den dag då beslutet meddelades. *Detsamma gäller den som är missnöjd med ett beslut enligt 6 kap. 4 § av en börs eller en auktoriserad marknadsplats att avslå en ansökan om notering av fondpapper eller att avnotera fondpapper.* Om talan inte väcks inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 3 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap. 3 §¹

Om Finansinspektionen behöver uppgifter för övervakningen av att bestämmelserna i *insiderstrafflagen (2000:1086)* följs eller åklagare finner anledning att anta att brott enligt samma lag har begåtts eller Finansinspektionen finner anledning att anta att en bestämmelse i lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument har överträtts, skall den centrala värdepappersförvararen på begäran lämna inspektionen eller åklagaren besked om ett avstämningsregisters innehåll i den omfattning det har anknytning till tillsynen eller överträdelsen. Beskedet skall lämnas utan avgift. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om hur skyldigheten att lämna sådana besked till inspektionen skall fullgöras.

Om Finansinspektionen behöver uppgifter för övervakningen av att bestämmelserna i *lagen (2005:000) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument* följs eller åklagare finner anledning att anta att brott enligt samma lag har begåtts eller Finansinspektionen finner anledning att anta att en bestämmelse i lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument har överträtts, skall den centrala värdepappersförvararen på begäran lämna inspektionen eller åklagaren besked om ett avstämningsregisters innehåll i den omfattning det har anknytning till tillsynen eller överträdelsen. Beskedet skall lämnas utan avgift. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om hur skyldigheten att lämna sådana besked till inspektionen skall fullgöras.

Regeringen får föreskriva att Finansinspektionen skall ha terminalåtkomst till avstämningsregistren för inhämtande av uppgifter som avses i första stycket och som har anknytning till ett ärende hos inspektionen.

Uppgifter som skall anmälas enligt 4 § lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument får genom automatisk databehandling lämnas ut till det insynsregister som förs enligt 9 § samma lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

¹ Senaste lydelse 2000:1098.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument

dels att 1, 4–6, 15, 16, 18–23 §§ samt rubriken närmast före 15 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 1 a, 10 a och 10 b §§, samt närmast före 10 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

I denna lag förstås med

1. *finansiellt instrument*: fondpapper och annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

2. *fondpapper*: aktie och obligation samt sådana andra delägarätter eller fordringsrätter som är utgivna för allmän omsättning, fondandel och aktieägars rätt gentemot den som för hans räkning förvarar aktiebrev i ett utländskt bolag (depåbevis),

3. *värdepappersinstitut*: vad som anges i 1 kap. 2 § 4 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

4. *börs och auktoriserad marknadsplats*: vad som anges i 1 kap. 4 § 1 och 3 lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet,

5. *aktiemarknadsbolag*: svenskt aktiebolag som utgivit aktier vilka är noterade vid en börs eller en auktoriserad marknadsplats,

6. *moder- och dotterföretag*: vad som anges i 1 kap. 5 och 6 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) om moderbolag och dotterföretag, varvid vad som sägs om moderbolag skall tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag. *Om två juridiska personer äger så många aktier eller andelar i en annan svensk eller utländsk juridisk person att de har hälften var av rösterna för samtliga aktier eller andelar, är dock vid tillämpningen av denna lag de förstnämnda juridiska personerna att jämställa med moderföretag och den sistnämnda juridiska personen att jämställa med dotterföretag.*

6. *moder- och dotterföretag*: vad som anges i 1 kap. 5 och 6 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) om moderbolag och dotterföretag, varvid vad som sägs om moderbolag skall tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG av den 28 januari 2003 om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (marknadsmissbruk) (EUT L 96, 12.4.2003, s. 16, Celex 32003L0006).

² Senaste lydelse 2004:71.

7. ordinarie delårsrapport: delårsrapport samt förhandsmeddelande om kommande årsbokslut (bokslutskommuniké) som ett aktiemarknadsbolag är skyldigt att lämna enligt sitt noteringsavtal med börsen eller den auktoriserade marknadsplatsen eller, om sådana bestämmelser saknas i noteringsavtalet, årsredovisning och delårsrapport enligt bestämmelserna i årsredovisningslagen (1995:1554), lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag,

8. insiderinformation: information om en icke offentliggjord eller inte allmänt känd omständighet som är ägnad att väsentligt påverka priset på finansiella instrument.

Om två juridiska personer äger så många aktier eller andelar i en annan svensk eller utländsk juridisk person att de har hälften var av rösterna för samtliga aktier eller andelar, är dock vid tillämpningen av denna lag de förstnämnda juridiska personerna att jämföras med moderföretag och den sistnämnda juridiska personen att jämföras med dotterföretag.

1 a §

Det som föreskrivs om aktiemarknadsbolag skall också tillämpas på svenska aktiebolag som gett ut aktier som är föremål för handel på en reglerad marknad i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Det som föreskrivs om fysiska personer som har insynsställning i aktiemarknadsbolag skall också tillämpas på fysiska personer som har insynsställning i bolag som avses i första stycket.

4 §

Den som har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag skall skriftligen anmäla innehav av aktier i bolaget och ändring i innehavet till Finansinspektionen. Sådan anmälan skall också göras av ett aktiemarknadsbolag som innehar egna aktier, dock inte då det är fråga om innehav av egna aktier med stöd av 4 kap. 5 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.

Anmälningsskyldighet gäller dock inte

1. innan den som avses i 3 § första stycket 5 eller 6 tagit emot underrättelse enligt 7 eller 8 §,

2. om innehavet inte uppgår till 200 aktier eller, om innehavet avser värdepapper som enligt 2 § första stycket likställs med aktier, understiger ett marknadsvärde motsvarande 50 000 kronor,

3. om ändring i innehavet efter den senast gjorda anmälingen inte uppgår till 200 aktier eller, om ändringen avser värdepapper som enligt 2 § första stycket likställs med aktier, understiger ett marknadsvärde motsvarande 50 000 kronor,

4. om ökning i innehavet föranletts av fondemission eller av att akties nominella belopp sänkts genom att aktien delats upp.

2. om ändring i innehavet föranletts av fondemission eller av att en akties nominella belopp ändrats genom att en aktie delats upp eller lagts samman med någon annan aktie,

3. förvärv av teckningsrätt genom aktieägares företrädesrätt vid emission, avyttring av interimisbevis genom omvandling till aktie samt förvärv genom tilldelning av inlösenrätt.

Av 5 § framgår att anmälningsskyldigheten även omfattar vissa närståendes aktieinnehav.

Finansinspektionen kan medge befrielse från anmälningsskyldigheten om motsvarande uppgifter kan erhållas på annat sätt.

5 §

Vid tillämpning av 4 § första stycket första meningen skall följande aktier i aktiemarknadsbolaget likställas med den anmälningsskyldiges egna, nämligen sådana som ägs av

1. make eller sambo till den anmälningsskyldige,

2. omyndiga barn som står under den anmälningsskyldiges vårdnad,

3. juridisk person vars verksamhet den anmälningsskyldige har ett väsentligt inflytande över och i vilken den anmälningsskyldige eller någon som avses i 1 *eller* 2 eller flera av dem tillsammans innehar

– ägarandel, uppgående till tio procent eller mer av aktiekapitalet eller av andelarna, eller

– ekonomisk andel, innefattande rätt att uppbära tio procent eller mer av avkastningen, eller

– röstandel, uppgående till tio procent eller mer av röstetalet för samtliga aktier eller av röstetalet hos det högsta beslutande organet,

4. juridisk person vars verksamhet den anmälningsskyldige har ett väsentligt inflytande över och i vilken den anmälningsskyldige eller någon som avses i 1–3 eller flera av dem tillsammans innehar en sådan ägarandel, ekonomisk andel eller röstandel som avses i 3.

Om flera personer är anmälningsskyldiga för samma aktieinnehav eller för ändring i innehavet, behöver anmälan endast göras av en av dem.

3. *andra* närstående till den anmälningsskyldige än sådana som avses i 1 och 2, om de har gemensamt hushåll med honom eller henne sedan minst ett år,

4. juridisk person vars verksamhet den anmälningsskyldige har ett väsentligt inflytande över och i vilken den anmälningsskyldige eller någon som avses i 1–3 eller flera av dem tillsammans innehar

– ägarandel, uppgående till tio procent eller mer av aktiekapitalet eller av andelarna, eller

– ekonomisk andel, innefattande rätt att uppbära tio procent eller mer av avkastningen, eller

– röstandel, uppgående till tio procent eller mer av röstetalet för samtliga aktier eller av röstetalet hos det högsta beslutande organet,

5. juridisk person vars verksamhet den anmälningsskyldige har ett väsentligt inflytande över och i vilken den anmälningsskyldige eller någon som avses i 1–4 eller flera av dem tillsammans innehar en sådan ägarandel, ekonomisk andel eller röstandel som avses i 4.

6 §

Anmälan enligt 4 § om aktieinnehav eller ändring i innehavet skall ha kommit in till Finansinspektionen senast fem dagar efter det att

1. aktie i bolaget noterats vid marknadsplats,

2. insynsställning uppkommit enligt 3 § första stycket 1–4 eller 7 eller den som omfattas av 3 § första stycket 5 eller 6 tagit emot underrättelse enligt 7 eller 8 §,

3. den anmälningsskyldige förvärvat eller avyttrat aktier i bolaget eller annan ändring skett i aktieinnehavet, eller

4. den anmälningsskyldige fått vetskap om att närstående, som

Anmälan enligt 4 § om aktieinnehav eller ändring i innehavet skall ha kommit in till Finansinspektionen senast fem arbetsdagar efter det att

en börs eller en auktoriserad

3. den anmälningsskyldige ingått avtal om förvärv eller avyttring av aktier i bolaget eller annan ändring skett i aktieinnehavet, eller

4. den anmälningsskyldige fått vetskap om att närstående, som

avses i 5 §, innehar, *förvärvat* eller *avyttrat* aktier i bolaget eller att annan ändring skett i den närståendes aktieinnehav.

avses i 5 §, innehar *eller har ingått avtal om förvärv eller avyttring* av aktier i bolaget eller att annan ändring skett i den närståendes aktieinnehav.

Förteckning över personer med tillgång till insiderinformation

10 a §

Ett svenskt aktiebolag som har gett ut fondpapper som har noterats vid en börs eller auktoriserad marknadsplats eller är föremål för handel på en reglerad marknad i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller fondpapper för vilka en ansökan om sådan notering eller upptagande till handel har lämnats in, skall fortlöpande föra en förteckning över fysiska personer som på grund av anställning eller uppdrag arbetar för bolaget och som har tillgång till insiderinformation som rör bolaget. Förteckningen skall innehålla uppgift om anledningen till att personen tagits upp i den och datum då förteckningen senast uppdaterades.

Förteckningen skall uppdateras så snart förhållandena ändras. Förteckningen skall sparas i minst fem år efter det att den upprättades eller, om den uppdaterats, efter det datum då den senast uppdaterades. Förteckningen skall på begäran lämnas till Finansinspektionen.

Bolaget skall se till att de personer som tas upp i förteckningen samtidigt skriftligen underrättas om vad detta innebär.

10 b §

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela föreskrifter om vad en förteckning enligt 10 a § skall innehålla och

om underrättelsen till dem som tas upp i förteckningen.

Förbud mot korttidshandel

Perioder då handel är förbjuden

15 §

Om den som enligt 3 § första stycket 1–3 har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag *förvärvar aktier i bolaget, får aktier av samma slag upp till motsvarande antal inte avyttras mot vederlag tidigare än tre månader efter förvärvet.*

Detsamma gäller för

1. fysiska och juridiska personer som *förvärvar aktier i aktiemarknadsbolaget och vilkas aktier enligt 5 § skall likställas med aktier som innehas av personer som avses i första stycket, samt*

2. *aktiemarknadsbolag som förvärvar egna aktier.*

Vad som sägs i andra stycket 2 skall inte tillämpas vid förvärv av egna aktier med stöd av 4 kap. 5 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse eller när en tidigare avyttring föreskrivs i lag.

Den som enligt 3 § första stycket 1–3 har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag *får inför en ordinarie delårsrapport inte handla med aktier i bolaget under trettio dagar innan rapporten offentliggörs, dagen för offentliggörandet inkluderad.*

Detsamma gäller för

1. fysiska och juridiska personer, vilkas aktier enligt 5 § skall likställas med aktier som innehas av personer som avses i första stycket, samt

2. *aktiemarknadsbolags handel med egna aktier.*

16 §

Utan hinder av 15 § får

1. *aktier avyttras till marknadskurs om den är lägre än anskaffningskursen,*

2. *aktier avyttras enligt villkoren i ett offentligt erbjudande om köp av aktier,*

3. *avyttring ske av tilldelade emissionsrätter.*

1. *aktier avyttras enligt villkoren i ett offentligt erbjudande om köp av aktier,*

2. *avyttring ske av tilldelade emissionsrätter och inlösenrätter samt andra liknande rätter såsom omvandlingsrätter.*

Om det finns synnerliga skäl, får Finansinspektionen medge ytterligare undantag från förbudet enligt 15 §.

18 §

Om det finns anledning att anta att en bestämmelse i denna lag har överträtts, har Finansinspektionen rätt att få de uppgifter som den behöver för sin utredning från

1. *den som det finns anledning att anta har gjort överträdelsen,*

I 6 kap. 1 a § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument finns bestämmelser om rätt för Finansinspektionen att få de uppgifter som den behöver för att övervaka efterlevnaden av bestämmelserna i denna lag.

2. ett aktiebolag eller en annan juridisk person vars finansiella instrument överträdelsen gäller,

3. moderföretaget till det aktiebolag eller den juridiska person som avses i 2,

4. annan förvaltningsmyndighet,

5. börs, auktoriserad marknadsplats eller clearingorganisation enligt 1 kap. 4 § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet,

6. börsmedlem eller clearingmedlem enligt 1 kap. 4 § lagen om börs- och clearingverksamhet eller kontoförande institut enligt 3 kap. 1 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument,

7. den som driver värdepappersrörelse med stöd av 1 kap. 3, 3 c eller 3 d § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om hur uppgiftsskyldigheten skall fullgöras.

19 §

Vite får sättas ut i förelägganden enligt 13 § andra stycket eller beslut som meddelats med stöd av 18 § första stycket 2, 3 eller 5–7.

Vite får sättas ut i förelägganden enligt 13 § andra stycket.

20 §

Finansinspektionen skall besluta att en särskild avgift skall tas ut, om någon

1. underlåter att inom föreskriven tid göra anmälan enligt 4, 7 eller 8 §,

2. lämnar oriktig eller vilseledande uppgift vid fullgörande av anmälningsskyldighet enligt någon av nämnda paragrafer eller vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som avses i 18 § första stycket 2, 3 och 5–7,

3. avyttrar aktier i strid mot 15 §.

Finansinspektionen skall besluta att en särskild avgift skall tas ut av den som

1. underlåter att inom föreskriven tid göra anmälan eller lämna underrättelse enligt 4, 7 eller 8 § eller 10 a § tredje stycket,

2. lämnar oriktig eller vilseledande uppgift vid fullgörande av anmälnings- eller underrättelse-skyldighet enligt någon av nämnda paragrafer,

3. handlar med aktier i strid mot 15 §,

4. helt eller delvis underlåter att föra en förteckning enligt 10 a § eller att på begäran lämna förteckningen till Finansinspektionen.

21 §

Särskild avgift beräknas enligt följande:

1. vid underlåtenhet att göra anmälan enligt 4 § eller när oriktig eller vilseledande uppgift har lämnats vid fullgörande av anmälnings-skyldighet enligt samma paragraf: 10 procent av vederlaget för aktierna eller, om vederlag inte har utgått, 15 000 kronor,

2. vid underlåtenhet att göra anmälan eller lämna uppgifter enligt 7 eller 8 § eller när oriktig eller vilseledande uppgift har lämnats vid fullgörande av *anmälnings-skyldighet* enligt samma paragrafer: 15 000 kronor,

3. när oriktig eller vilseledande uppgift har lämnats vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som avses i 18 § första stycket 2, 3 eller 5–7: 15 000 kronor,

4. vid överträdelse av 15 §: 90 procent av skillnaden mellan förvärs- och avyttringspriset.

2. vid underlåtenhet att göra anmälan eller lämna *underrättelse* eller uppgifter enligt 7 eller 8 § eller 10 a § tredje stycket eller när oriktig eller vilseledande uppgift har lämnats vid fullgörande av *anmälnings- eller underrättelse-skyldighet* enligt samma paragrafer: 15 000 kronor,

3. vid överträdelse av 15 §: 10 procent av vederlaget för aktierna,

4. vid underlåtenhet helt eller delvis att föra en förteckning enligt 10 a § eller att på begäran lämna den till Finansinspektionen: mellan 0,005 och 0,01 procent av bolagets noterade marknadsvärde vid utgången av månaden före beslutet, dock lägst 15 000 och högst 1 000 000 kronor. Om noterat marknadsvärde saknas vid utgången av månaden före beslutet, skall marknadsvärdet den dag då notering sker användas.

Avgift enligt första stycket 1 eller 4 skall uppgå till lägst 15 000 och högst 350 000 kronor.

Avgift enligt första stycket 1 eller 3 skall uppgå till lägst 15 000 och högst 350 000 kronor.

22 §

Särskild avgift tas ut av den som enligt bestämmelse som avses i 20 § 1 och 2 är skyldig att göra anmälan eller lämna uppgift som

*där åsyftas eller, såvitt avser
20 § 3, inte får avyttra aktier inom
viss tid efter förvärvet.*

Innan beslut om särskild avgift meddelas skall den berörde ges tillfälle att yttra sig i ärendet hos Finansinspektionen. Beslut om att ta ut avgift får inte meddelas, om den berörde inte senast två år från det att överträdelsen ägde rum har delgetts upplysning om att frågan om särskild avgift har tagits upp av inspektionen.

23 §

Om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller det annars finns *synnerliga* skäl, får särskild avgift efterges helt eller delvis.

Om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller det annars finns *särskilda* skäl, får särskild avgift efterges helt eller delvis.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.
2. I fråga om anmälan enligt 4 § om aktieinnehav eller ändring i innehavet som avser förhållanden före ikraftträdandet tillämpas äldre bestämmelser i 5 och 6 §§.
3. I fråga om särskild avgift som avser åtgärd som någon vidtagit före ikraftträdandet, eller före ikraftträdandet underlåtit att vidta inom föreskriven tid, tillämpas äldre bestämmelser utom såvitt avser 23 §.
4. Skyldigheten att ta upp en person på en förteckning enligt 10 a § gäller inte i fråga om sådan insiderinformation som han eller hon fått tillgång till före ikraftträdandet.